

O POĀĀEASĀ• A JMENINĀ•CH 47. TĀ•DNE

ĀšterĀ½, 27 listopad 2007

Bílo je kolem, bílo... Jak je u vás? Zdalipak se probouzíte do tmy a snĀ›hové krásy? Nebo je "tam u vás" jinak? Napište... RozhodnĀ› ke dnĀ›m druhé pĀ›le jedenáctého mĀ›síce chladné dny i noci patĀ›tí spíš, neĀ›¾ ty, kterš asi obklopují naše kamarádky napĀ›tĀ›klad v krajinách "dalekého amerického Západu". StejnĀ› neuvĀ›Ā›telné jsou pro StĀ›edoevropy i Vánoce novozélandské...

Cecilie (22. 11.) má starobylé jméno, pocházející z latiny. Jeho základem je slovo Caecus - coĀ›¾ znamená slepý, nebo krátkozraký, prostĀ› Ā›lovĀ›k, který špatnĀ› vidí, nebo nevidí vĀ›bec. Italsky se toto slovo Ā›tĀ›mke cecco (Ā›ti Ā›eko) - co znamená nejen tedy slepý, nebo špatnĀ› vidící, ale i Ā›ech... (jak pĀ›tĀ›znaĀ›né!). NicménĀ› kdysi existovala Ā›ena jméno Cecilie, která se narodila v Ā›tĀ›mské patricijské rodinĀ› CecilĀ›, a uĀ›¾ jako malá tíhla ke kĀ›tesĀ›anské víĀ›tĀ›e. Bylo to v době kdy se kĀ›tesĀ›ani pĀ›tĀ›edhazovali lvĀ›m k pobavení davu. KdyĀ›¾ dívka dospĀ›la, provdali ji za pohanského chlapce Valerián. On ji velice miloval a tak nedalo Cecilii moc práce pĀ›tĀ›esvĀ›dĀ›it svého Ā›enicha, aby se nechal pokĀ›tít i on. KdyĀ›¾ se pak Valerián vracel ze kĀ›tu, uvidĀ›l stát vedle své Ā›eny andĀ›la, který jí podával rĀ›Ā›e. Tento záĀ›itek ho ovlivnil natolik, Ā›¾ stal jedním z nejhorlivĀ›jších kĀ›tesĀ›anĀ› a obrátil na víru i svého bratra Tiburtia. Ale byla to doba zlá a tak Valerián i jeho bratr Tiburtius byli nakonec lapeni a sĀ›ati. PĀ›tĀ›i zabavování jejich majetku narazili vojáci na Cecilii, která se jim neohroĀ›enĀ› postavila do cesty a ke své víĀ›tĀ›e se pĀ›tĀ›iznala. CoĀ›¾ ovšem rozzuĀ›tĀ›ilo prefekta Amalchia, který akci Ā›tĀ›idil a dal mladou Ā›enu hned v jejím domĀ› vsadit do vroucí vody. Tak ji pĀ›tĀ›medal katovi, ale ani tomu se nepodaĀ›tĀ›ilo zabít. Šekl co ní celkem tĀ›mĀ›krát a pak toho - z povĀ›rĀ›ivosti - radĀ›ji nechal. Cecilie pak zemĀ›tĀ›ela sama, ve svém domĀ› osamocená a zranĀ›ná. Cecilie musela být velmi umĀ›lecky zaloĀ›ená, neb se stala patronkou hudby, hudebnĀ›kĀ›, chrámové hudby, pĀ›vcĀ›, varhanĀ›kĀ›, varhanĀ›tĀ›mĀ› a básníkĀ›. Ve svĀ›tĀ› je toto jméno dost oblíbeno, u nás tomu tak není. Ale jedno je jisté: známá je panna Cecilka, pravá ruka farĀ›tĀ›e v Hošticích, jihoĀ›eské vísce proslavené ve filmech ZdeĀ›kaTrošky...Jo - slunce, seno.....ach, kdeĀ›¾e jim je konec! Klement (23. 11.) Ā›i Kliment. Toto jméno pochází z latiny a znamená mírný, milostivý, laskavý, neb vlídný... No nevím.. ten Kléma, který mĀ› vliv na naše dĀ›jiny, takový rozhodnĀ› nebyl. NicménĀ› existoval svatý Klement, Ā›i Kliment, který jednoho dne uslyšel kázání apoštola Barnabáše, které mu otevĀ›tĀ›elo oĀ›i. Stal se z nĀ›j pĀ›tĀ›esvĀ›dĀ›ený kĀ›tesĀ›an a poĀ›inal si tak do dotáhl aĀ›¾ na papeĀ›¾e. (Jistá paralela ale stejnĀ› je, co?) Ovšem ten pĀ›vodní Klement byl následnĀ› poslán do vyhnanství a pracoval v mramorových dolech. DĀ›lníci, co tam dĀ›tĀ›eli, trpĀ›li nesmírnou Ā›ižní. Klement si jednou všim jehnĀ›te, které na jednom místě hrabalo kopýtkem. ZaĀ›al tam kopat a ze země vytryskl velký pramen vody. To rozzuĀ›tĀ›il dozorce a nechali ho napĀ›tĀ›ed uvĀ›znit a posléze hodit do moĀ›tĀ›e pĀ›tĀ›ivázaného ke kotvĀ›. Jeho pĀ›tĀ›atelé pak jeho tĀ›lo v tichosti pohĀ›tĀ›bili. Svatý Klement se sta patronem Aarhusu, Sevilly, Compagne a Krymu, ale také kamenĀ›kĀ›, pracovníkĀ› s mramorem, klobouĀ›níkĀ› a námoĀ›tníkĀ›. Díky onomu nedouĀ›enému truhlĀ›tĀ›i z DĀ›dic na MoravĀ›, se u nás toto jméno velkĀ› oblibĀ› netĀ›ší. Emilie (24. 11.) není - jak by se nám mohlo zdát - slovanského pĀ›vodu. Ale pochází z latinského slova Aemilius - coĀ›¾ znamená soupeĀ›tĀ›ící nebo soutĀ›Ā›ící. No vidíte a zní tak mile. Existovala téĀ›¾ svatá Emílie, byla jí Emilia de Vialar a byla kĀ›tesĀ›anskou mystiĀ›kou a celý svĀ›tĀ› Ā›ivot zasvĀ›tila Ā›meholnímu Ā›tĀ›adu Kongregace Sv. Zjevení, který sama zaloĀ›ila. Celý Ā›ivot vyznávala prostotu a chudobu a a peĀ›ovala spolu s Ā›meholními sestrami o chudé a nemocné. Emilky se u nás stále tĀ›ší oblibĀ› a stejnĀ› je tomu tak i ve svĀ›tĀ›. Za všechy bychom mohli jmenovat Emily Bronteovou - anglickou spisovatelku, Emílii Vašáryovou - krásnou slovenskou hereĀ›ku a Emílii Kittlovou - slavnou operní pĀ›vkyni, známou ve svĀ›tĀ› jako Emma Destinová. KateĀ›tĀ›ina (25. 11.) je jméno Ā›tĀ›ecké a pĀ›vodně znĀ›lo Aikateriné. PozdĀ›ji bylo spojováno se slovem Katharos, coĀ›¾ znamená "Ā›istý". Ā›½enský rod pak znĀ›l Catharā a odtud jiĀ›¾ byl jen krĀ›Ā›ek ke jménu Katharina. Ve skuteĀ›nosti to znamená (ve staroĀ›etĀ›inĀ›) "ta, která pĀ›tĀ›esnĀ› zasahuje tedy má pĀ›tĀ›esnou mušku, doveď se dobĀ›tĀ›e strefovat. Patronkou tohoto jména byla nesmírnĀ› vzdĀ›laná KateĀ›tĀ›in Alexandrijská. Byla - a nebudete tomu vĀ›Ā›tĀ›it - i velmi vyĀ›tĀ›eĀ›ná. Ukecala v jedné debatĀ› padesát pohanských filosofĀ› tak Ā›¾e je obrátila na kĀ›tesĀ›anství. KdyĀ›¾ se to dovĀ›dĀ›l císaĀ›tĀ› Maximus, nechal KaĀ›enku napĀ›tĀ›ed zbiĀ›ovat, pak vhořel hladomorny. Ale KateĀ›tĀ›ina nezemĀ›tĀ›ela, neb jí tam jídlo nosila holubice. Pak ji nechal rozemlít mezi dĀ›tĀ›evĀ›nými koly pobytĀ› hĀ›tĀ›eby, ale nejen Ā›¾e se kola rozpadla a dívka zĀ›stala nezranĀ›ná, ale ze široka i daleka tam chodili lidi a rozebírali kola na tĀ›tĀ›isky, jimĀ›¾ pĀ›tĀ›ipisovali zázraĀ›nou moc. (Jak vidíte, povĀ›rĀ›ivost byla, je i bude.) Pak jí nechal císaĀ›tĀ› stít hlavu do ní kat Ā›al, vytrysklo jí z tĀ›la místo krve mléko. Nakonec nezniĀ›itelnou Katku andĀ›lé odnesli na nebesa... Pro svou výmluvnost a schopnost argumentovat se stala patronkou studentĀ› a filosofĀ›. KateĀ›tĀ›in bylo a bude mezi námi mnoho. PĀ›tĀ›ipomeĀ›me si ruskou carevnu KateĀ›tĀ›inu Velikou, pak taky tu KĀ›Ā›u, co se tak mocchtĀ›la vdávat, Ā›¾e uhnala i Ā›erta. N je letošní svátek pĀ›tĀ›ipadá zase na nedĀ›li a hádejte, co se stalo "Na tú svatú Katerinu, Katerinskú nedĀ›lu - no správnĀ›, pĀ›tĀ›eci - zverbovali šohajĀ›ka na vojnu!" Artur (26. 11.) Jméno má pĀ›vod nejasný. Jazykologové se domnívají, Ā›¾e pochází z keltského názvu pro medvĀ›da, které zní Arth. Dá se vykládat i jako vznešený. Takový byl i bájný král Artuš (tedy anglicky arthur) pĀ›tĀ›edsedající rytĀ›tĀ›m kulatého stolu. Jinak existoval i muĀ›edník Arthur, který Ā›il v 16. století ve Worcestershiru (Anglie), v té době se v Anglii "prali" katolíci a protestanti - a františkán Artur tedy skonĀ›il jako katolík - popraven. Jojo, tenkrát nebylo pro samé muĀ›edníky kam šlápnout. Jméno Artur si u nás doposud moc obliby neuĀ›ilo, ale poslední dobou je dávají svým miminkĀ›m rĀ›zné celebrity, tak snad poĀ›et ArturĀ› v Ā›eských, moravských a slezských luzích a hájích vzroste. Za všechy slavné Artury bychom mohli vĀ›novat tichou vzpomínku otci Sherlocka Holmese - tedy spisovateli Arthuru Connanu Doyleovi. Xenie (27. 11.) je jméno Ā›tĀ›eckého pĀ›vodu. Slovo xenos znamená cizinec, nebo také host. My jej známe ve spojení "xenofobie" - tedy strach z cizích nebo neznámých lidí. Xenie je jméno pĀ›tĀ›ídavné a znamená pohostinná, milující hosty, vítající hosty. U nás Xenie mnoho není, ale jedna se skuteĀ›nĀ› proslavila. Byla jí princezna Xenie z pohádkového seriálu o Arabelle. PĀ›vodnĀ› to mĀ›la být zlá

princezna- ale jak uÅ¾ to v Å½ivotÅ› chodí, ani ona tak úplnÅ› zlá nebyla. Byla jen mladá a nerozumná. Å½ivot ji však pouÅ›il a tak se i ona polepšila a vlastnÅ› jsme ji všichni mÅ›l nakonec rádi. René (28. 11.) jméno k nám pÅ›išlo z Francie. PÅ›vodnÅ› je z latiny a znÅ›lo Renatus - znovuzrozený. Je to moc hezké jméno a poslední dobou hojnÅ› miminkÅ›m dávané. Co se týše svÅ›tcÅ› - existovali dva biskupové tohoto jména. Jeden byl z Angers a druhý ze Sorenta. NicménÅ› v lidovém podání oba nakonec splynuli v jedno a tak se dnes poÅ›ádnÅ› neví, který byl ten pravý". NicménÅ› jméno René v EvropÅ› i ve svÅ›tÅ› proslavil francouzský rod Anjou. (Kdo Å›etl TÅ›mi mušketýry, tak ví, o který jde). Toto jméno proslavil francouzský filosof René Descartes - a také slavný francouzský reÅ›isér - klasik svÅ›tového filmu - René Clair. Píšich